

V okolici Celja so v pripravi in Tednu matere in otroka organizacije AFŽ zelo povečale svojo delavnost

V tednu »Mater in otroka« je delo v vseh odborih AFŽ Celje-okolica postalo zelo aktivno. Mati in otrok je tisto, kar je ljudstvu najdražje, ljubezen, ki jo čutimo do njih je med najlepšimi čustvi človeškega rodu. V tem tednu so terenske organizacije pretahale dosedanje delo in zastavile ves prizadevanja za čim večjo socialno in zdravstveno zaščito matere in otroka. Ob zaključku tedna bo otvoritev DID v Žalcu. Kljub raznim težavam, resničnim in namišljenim, bo odprta ta potrebna ustanova in na ta način razbremenila delovno ženo v njeno in otrokovo korist. V Grižah, Zabukovci, Megojnicah je delo za otvoritev skupnega DID-a v polnem teku. Težkoče imajo glede prostora, vemo pa, da bodo agilne tovarišice na tem terenu tudi to težkočo premostile. Tudi v Laškem se borijo tovarišice z enakimi težavami. Pripravljen imajo vsi inventar in tudi potrebna denarna sredstva. V kratkem bo odpadla tudi stanovanjska ovira. Članice AFŽ so prezele tudi patronat nad DID-om (tov. Sicer Marica, Roš Milena in Stegenske Josipina). V soboto bodo otvorile otroško restavracijo, ki je v tem kraju potrebna. Posluževali se jo bodo prav radi tudi vsi dijaki, ki se vozijo v šolo, ker se restavracije v Celju časovno ne morejo posluževati. Otroško restavracijo so otvorili v Štorah. 25. septembra so že prvi pogostili svoje male vesele goste. Tudi sejem »Ziv-žav« je dobro uspel. V Dobrni so tovarišice tudi marljive, žal pozabljajo na poročila, kar je nekaka stalna napaka tudi pri večini ostalih odborov. Tovarišice v Rečici in Hudajami so v nedeljo s svojimi pionirji obiskale dom »Vere Šlandrovc« na Polzecli. Obdarile so deco s sadjem in zelo ličnimi igračkami — izdelki krajevne lesostružarske delavnice v Rečici. Rečiški pionirji so bili v Domu prijetno presenečeni z »lutkovno predstavo« in so se

nekateri kar težko ločili od ljubkih stanovalec lepega doma. Z zadovoljstvom se poslavljaš od te velike družine otročkov. Toplo ti je pri srcu ob zavesti, da naša ljudska država ustvarja deci lepe in sončne dni. Tudi Rečica bo imela v nedeljo dopoldne svoj otroški sejem, popoldne od dveh pa akademijo v prostornem domu. Postavile so aktiv za pomoč mlečni kuhinji v Zg. Rečici. Tečaj za vkuhanje sadja in zelenjave ni dosegel svojega namena, ker so bile organizacijske priprave odbora prešibke. V Rimskih Toplicah bo v soboto pričela obratovati nova šivalnica pod okriljem organizacije AFŽ. Mnogi odbori so imeli zdravstvena in kulturna predavanja. Najbolj obiskano predavanje je bilo v Vojniku (okrog 200 žensk) in je bil tam uspeh res pozitiven. Nasprotno pa v Laškem, Rimskih Toplicah in drugje obisk kljub zelo dobri in stvarnim predavanjem ni bil zadosten. Izgleda, da je krivda v nezadostni agitaciji.

Kakor vsa podjetja in ustanove, tako so tudi žene v Celju že večkrat pristopile k tekmoivanju. Sprva ni bilo lahko — saj je vsak začetek, posebno ker so imele predsodke, da žene ne morejo dočeči vsega tega, kar se od njih pričakuje. Prvo tekmoovanje se je izvršilo dovoljno, sicer z nedostatki. Toda tekmoovanje v čast 8. marca je bilo prav zadovoljivo. Takrat so žene pokazale in dokazale svojo sposobnost in uspehe z marljivostjo, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo.

V čast Tedna matere in otroka so celjske žene zopet pričele s tekmoivanjem, predvsem v skrbi za zaposlene matere in mobilizaciji rezervne delovne sile. Najaktivnejše in pereče vpra-

šanje je ustanavljanje dečjih jasli, igrišče, krpalnice, šivalnih ter raznih uslužbnostnih podjetij. Potrebno je, da razbremenimo žene, kajti le na tak način bo uspešna akcija vključitve žena v produkcijo. Zaenkrat ne moremo govoriti o večjih uspehih, toda v tem času so vprašanje toliko pokrenile, da bo v nadalje izvedba uspešnejša in dokončno rešena. S stalnim vzgajanjem so dosegle, da že skoraj sleherni žena razume težnje naše napredne države. K zadanim nalogam pristopajo masovno. Žene vidimo pri prostovoljnih akcijah, zelo požrtvovalne so v mlečnih kuhinjah, pomagajo pri šivanju za dečje domove in drugim. V tem tromeščnem tekmoivanju so svoje delo posebno po-

Tudi v Celju so žene dosegle zelo lepe uspehe

godba ter pevci SKUD-a. Prireditev je nad vse dobro uspela. V nedeljo dopoldne je bila otvorjena otroča restavracija, prva v okolici Celje-okolica. Nastopili so pionirčki s pevskimi točkami, pevski zbor in godba SKUD-a. V kratkem času je uspelo s skupnim delom in z izdatno pomočjo uprave podjetja urediti prostore dečje restavracije, ki bo nudila izdatno okrepčilo in razvedrilo otrokom delavskih družin. Popoldne pa je sledila otvoritev otročje sejmice, šatori s pijačo, slaščicami in igračkami, na drugi strani pa igrišče za gugalnico in vrtiljakom so iznenadili tako malčke kot starše. Po otvoritvi in lepem nagovoru malčkom in materam, ki jih je prisrčno pozdravila tov. Miheličeva, so se vsule množice na sejmico in igrišče. Otroci so kar vriskali od sreče in navdušenja. Najmlajši, gojenci DID-a so lepo prikazali pozdrav mamicam, nato se je razvilo splošno veselje in rajanje. Šotori so bili oblegani od radovednih in žejnih otrok in mamic. Posebno veselje

pa sta priredila otrokom povodni mož, ki je prišel po Voglajni in pa »pajac«, ki jih je zabaval do mraka. Tako razigrani že dolgo niso bili otroci delavskih družin naših vrlih kovinarjev v Štorah. Aktivnim članicam AFŽ in ostalih množičnih organizacij, upravi podjetja, ki je prevzela ureditev (izgradnjo) otročje restavracije in povsod pomagala priden ženam-materam, tov. Miheličevi, ki je kljub obremenitvi v službi, žrtvovala vsako minuto in mnogo doprinesla k uspehim prireditvam, vsem, ki so pravilno razumeli potrebe naših malčkov in mater in radi pomagali, gre res vse priznanje. Če bodo v Štorah vedno tako pridno sodelovali, bodo želi še več uspehov, ki bodo dopolnili uspehe tekmovalcev v produkciji. V okviru Tedna matere in otroka so se v sredo 28. in v četrtek 29. septembra predvajali filmi za otroke v dvorani delavsko-uslužbenske restavracije. V petek 30. septembra pa bo zdravstveno predavanje za matere.

Žene v Štorah so najlepše v okraju izvedle »Teden matere in otroka«

Ze precej časa se je govorilo, da se AFŽ v Štorah z vso resnostjo pripravljajo na čim lepo proslavo Tedna matere in otroka. Toda to, kar smo gledali v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne in popoldne, nas je vse presenetilo, tako lepo so prireditev uspela.

Vidi se, da so se razmere v DID-u v Štorah s prihodom nove vzgojiteljice popravile. Otroci zelo dobro uspevajo. Ob ustanovitvi Doma igre in dela so se nekateri matere pod vplivom sovražnih elementov dvomile v to ustanovo. Kmalu pa je številno otrok začelo rasti, dokaz, da so se vsi prepričali o potrebi in koristnosti Doma igre in dela. Uspela prireditev z novoletno jelko je vtila materam še več zaupanja, otrokom še več

veselja, saj so bili za njihovo marljivost bogato nagrajeni, obdarovani. S prihodom nove vzgojiteljice pa so se uspehi otrok še izboljšali, v veliko zadovoljnost staršev. Zgodilo se je, da je mati-vdova podvomila v vzgojno delo DID-a, vzela je otroka domov, češ, da so se samo razboleli v DID-u. Danes bi jih rada zopet dala DID-u v vzgojo, noče pa preklicati zaljvki ki jih je sipala o DID-u, noče se opravičiti. Letos poleti so otroci že imeli samostojno prireditev, ki je gledalce silno navdušila, ker so program res prisrčno izvajali. Za Teden matere in otroka so priredili v soboto zopet zelo uspela akademijo, kjer so nastopili še pionirčki in

ŽENE - MATERE! Vzgajajmo naše otroke v poštene, delovne in ponosne člane naše socialistične družbe!

Izobraževalno-umetniška društva se pripravljajo za II. kongres ljudske prosvete Slovenije

Po vseh krajih, kjer so že ustanovljena, pa tudi drugod, kjer se še pripravljajo za ustanovitev izobraževalno-umetniških društev, je v zadnjem času zajelo kulturno-prosvetne delavce živahno vrvenje. Že v Tednu napredne knjige so se sestajali upravni odbori društev z namenom, da se pomenijo o predkongresnem in zimskem izobraževalno-umetniškem delu ter primerno pripravijo občne zbornice, na katerih bodo izvolili delegate za okrajno, oblastno konferenco ter za II. kongres Ljudske prosvete Slovenije.

V teku tega tedna so se skoraj vseh povsod vršili občni zbori in poleg izvolitve delegatov prinesli važne zaključke, ki bodo pripomogli k učinkovitejšemu delu na ljudsko-prosvetnem področju. Kritična ocena dosedanjega dela, podana na občnem zboru, je opomnila neaktivne člane društev na njihove dolžnosti. Ponekod so celo občni zbori neaktivne člane upravnega odbora razrešili funkcije in na njihova mesta postavili agilnejše tovariše. Dne 27. t. m. so imeli v Grižah svoj občni zbor člani izobraževalno-umetniškega društva »Peter Sprajec«. Sestali so se v nekoliko okrašenih dvorani. Sicer niso bili polnoštevilno zastopani, vendar je bila udeležba z ozirom na to, da so bili mnogi zaposleni v rudniku Zabukovca, še dokaj zadovoljiva. Po izvolitvi delovnega predsedstva, zapisnikarja, overovateljev, kandidatice ter volivne komisije je govoril predsednik tov. Zupanc Edi. V kratkih besedah je opomnil članstvo na veliko mislijo, zaradi katere je bilo društvo ustanovljeno in opozoril na pravec njegovega delovanja. Kritično poročilo o dosedanjem delu je podala tajnica tov. Košak Lenči,

ki je v svojem uvodu prav lepo povedala: »Malo je uspehov našega dosedanjega dela, ki jih bom lahko navedla in niso niti malo vredni imena »Peter Sprajec«, katerega nosi naše izobraževalno-umetniško društvo, vendar nekaj je kljub temu storerjega in kritični pregled dela predvsem nas odbornikov vam bo razjasnil, zakaj ni storerjega več.« Nato je objasnila, s katerimi sekcijami je društvo pričelo in kakšne uspehe je v teku svojega obstoja doseglo. Izmed kulturno-umetniških sekcij je predvsem pohvalila godbeno sekcijo, ki je imela po osvojitvi že 91 nastopov in še naprej pridno vadi, k delu pa priteguje nove mlade kadre. Pevski zbor je dobil novega pevovaljo in bo kmalu nastopil. Gledališka družina se bori z začetnimi težavami in ima v programu Nusičevo komedijo »Zalujoči ostali«. V razvoju je folklorna skupina, ki je imela doslej osem vaj. Tajnica je ugotovila, da se posveča mnogo premalo pažnje ideološkemu in izobraževalnemu delu. Od treh knjižnic se je bogatila z novimi knjigami in jih istočasno posredovala ljudem samo rudarska knjižnica. Vaški knjižnici sta bili stalno zaprti, kar bi odgovorni za knjižničarsko sekcijo nikakor ne smeli dopustiti. Prav tako se niso organizirala predavanja, pa najsi bo to poljudnoznanstvene ali politične vsebine. V naslednjem delu svojega poročila je tajnica obrazložila vzroke neuspehov, ki tiče v neaktivnosti posameznih članov upravnega odbora, katere je imenovala in v nediscipliniranosti članov posameznih sekcij. Po tem poročilu se je razvila diskusija, iz katere je bilo razvidno, da ve-

čina navzočih stremi k uspešnejšemu izobraževalno-umetniškemu delu. Kritika je posegla prav v podrobnosti in ugotovila, da je velik vzrok nerednega obiskovanja vaj nekoordinirano delo društev z masovnimi organizacijami, ki sklicujejo često za časa vaj svoje sestanke. Občni zbor je nato izvolil 10 delegatov za okrajno konferenco, dopolnil upravni odbor z novimi člani in sprejel nekaj koristnih sklepov. Med temi je najvaž-

Volitve delegatov Kulturno izobraževalnega društva »Miloš Zidanšek« v Medlogu za mestno konferenco Ljudske prosvete

V soboto je v zasilon urejeni dvorani zadrunežnega doma v Medlogu KID »Miloš Zidanšek« prvič volilo iz vrst svojega članstva delegate za mestno konferenco, kjer so bodo izvolili delegati za oblastno konferenco LP in II. kongres LPS, ki bo od 18. do 22. novembra v Ljubljani. Predsednica društva, tov. Jošt Darinka, je povdarila pomen II. kongresa LPS, nakazala naloge ljudsko-prosvetnih aktivistov in naloge društva. Razen tega je v zvezi s »Teden knjige« obrazložila pomen knjige in knjižnic, ter pozvala članstvo društva in goste, da sejo s čim bolj po knjigah napredne vsebine. Po nienem referatu je podal tov Goršič Edvard tajniško poročilo, ki je opisalo celoten razvoj društva in poseglo še v čas, ko so pričele živeti in delovati prve skupinice, ki jim je dajala oporo AFŽ. Rastoče skupine so zahtevale novo organizacijsko obliko, nujna je bila za čim večji razvoj kult. prosv. delovanja ustanovitve društva. Zato so množične organizacije ob pomoči Mestnega odbora Ljudske prosvete pristopile k ustanov-

Rudarska mati

Ob vzožju zelenega gozdnatega pobojca Bukovce, se odcepi od glavne ceste proti rudniku Zabukovca peščena stezica, ki te pripelje k hiši, v kateri gospodari Žefranova Kristina, mati, ki je rodila enajst otrok. Eden ji je umrl in kljub desetim, ki jo še obkrožajo, ne more pozabiti nani. Taka je pač materinska ljubezen! Že ob mostičku, ki pelje do njenega doma, vidimo gručo veselih otrok. Vprašam to veselo deco ali je kdo od Žefranovih? In kar štirikrat zaigrami jaz, jaz, jaz tudi, pa še jaz! Pridružili so se mi, ne da bi jih zanimalo kam grem. Seveda, steza vodi skozi mali sadovnjak, vendar prav samo v njihov dom, kaj bi spraševali! Nasproti nam priskaklja srčkano dekletce in takoj se ugotovi: »to je pa naša Kristinca«. Zdaj me obkroža že kar pionirska četa. Veselo kramlajoč dospemo do hiše in na pragu poizkuša Marjanca-najmlajša, svojo prvo fizkulturo, saj je komaj shodila. Mater te številne rudarske dece sem našla razumljivo pri delu, prala je. Predstavili so mi jo kar otroci sami s svojimi mami, mama glej — mama daj! Razgovor o njenem življenju je pot neštetih rudarskih mater s številno družino, ki žrtvuje svojemu rodu vse svoje moči in ljubezen.

Bila je tovarniška delavka, on rudarkopač. S skromnostjo in varčevanjem sta si sezidala hišico, dokupila majhen sadovnjak in par metrov zemlje za vrtniček. Otroci, ki so se vrstili leto za letom so jima v veselje in srečo, če tudi je ogromno dela in skrbi z njimi. Mati Kristina je zavedna žena! To je potrdila ne samo s svojimi odlično vzgojenimi otroci, ampak videli smo jo tudi na udarniškem delu — na cesti. Šla sem z otroci, mi je skromno rekla in pre-

peljala 142 samokolnic kamenja. Zdrava sem in prav je, če vsak pomaga, ko se gre vendar za nas vse in bo na ta način tudi kmalu bolje. Nič ni zagodrnjala, če tudi je jasno, da se bori z vsemi težkočami, ki jih ima vse polno še naša povojna doba in ki posegajo v delo matere kot gospodinje najbolj občutno. Povedala mi je tudi, da zelo rada čita in si če tudi z veliko težavo odrta vsaj ob nedeljah uro ali dve časa za čitanje. V razgovoru z njo me je presenetila njena razgledanost. Ta delavska mati z desetimi otroci tudi čita! To naj si zapomnijo vse tiste, ki ob manj težkih prilikah in okolščinah nimajo časa, da bi prečitale vsaj »Našo ženo«. Dobra knjiga pove ženi mnogo tega, kar ji pomaga ustvarjati zadovoljstvo — sebi in družini. Kreško sem ji stisnila roko ob slovesu in mali Žefranovi pionirji so me spremlili do mostička.

Se enkrat sem se ozrla proti hišici, ki so jo razsvetljevali žarki zahajajočega sonca, z željo, da bi nebroj takih domov razsvetljevalo sonce življenja — vse dni! Takih mater je v naših rudarskih revirjih mnogo. Kdo dvomi ob takih materah v našo bodočnost!

Rov.

Materi

Beseda mati je najslajših melodij, oči ljubeče so, svetlobe vir, srce trepeče in toplo razliva ljubav brezmejno — bitju, ki ga je rodila. Vdila ga v življenje, borbe poti, s seboj mu dala je zaklad: poštenje in ljubav do domovine, da bo človeku — človek vedno brati! Prišel kot satan, vojni je vihar; moril, požigal, smrti je sejal... Tvoj rod izgnal je z lastnih tal.

Zaklad, ki mati Ti si ga rodila junaško stolpi je v napad in lajšal vsem nam bolečine, ki jih zadajal je sovrag.

In zopet sonce svobodno nam sije, naš jezik tisočletni spet živi, le Tvojih sinov in hčera ponosnik vzela je borba strašnih dni.

V gozd strmiš, ki poln življenja krije tudi Tvoj zaklad in šumenje teh zelenih logov pesem tiha je — uteha Tvojih ran.

Poje Ti o rodu širnem, ki milijon ima sinov, hčera, vsi so tvoji — draga mati v delu skupnem, plameni spomin... ker jih družil svetla zvezda, ki v njej nesmrten je Tvoj sin.

zadane. Povdaril je, da se mora kulturno izobraževalno delo razvijati tako, kot se razvijajo vse panoge našega gospodarstva, ker bi v nasprotnem slučaju ne izgradili našo mlado domovino tako, kot zahteva naša socialistična preobrazba. Opisal je zatiranje kmeta in delovnega človeka v prejšnjih časih, ko se jim je zapirala pot k izobrazbi in se jim je vsiljevalo to, kar je bilo vladajoči peččici v korist. Današnja oblast pa stremi za tem, da mora izobrazba in kultura prodrati v najbolj gorško in osamljeno vas, tako, da bodo tudi ti ljudje zmoini sodelovati v današnjem razvoju človeške družbe na vseh poljih našega skupnega dela. H koncu je pozval člane društva še k boljšemu delovanju, nato pa je društvo sprejelo sklepe v počitave II. kongresa LPS in poslalo izvršnem odboru Ljudske prosvete Slovenije naslednjo resolucijo:

Člani KID »Miloš Zidanšek«, smo danes izvolili delegate za Mestno, oblastno konferenco in za II. kongres LPS. Želimo, da bi bil ta kongres zrcalo velikega dela, ki se je že izvršilo na polju Ljudske prosvete v teh bogatih letih po vojni ter pobuda za še bolj živahnost in sistematično delo. Mi, ki nosimo ime narodnega heroja, borca za novi socialistični red, se dobro zavedamo nalog, ki nam jih nalaga dejstvo, da živimo v kmečkemu predelu, kateri meji na industrijsko mesto. Ideološko dvigniti podeželskega človeka, izobrazevati ga, buditi v njem smisel za kulturne vrednote, to je naša naloga.

Prvi pogoj, da more društvo uspešno delovati je, da se dogradi dvorana v novem zadrunežnem domu. Zato je danes tudi naša največja obveza, da bomo vedli dan 29. novembra praznovali v novi dvorani s kulturno prireditvijo, ki bo pokazala uspehe našega društva.

Člani Kulturno izobraževalnega društva »Miloš Zidanšek« v Medlogu